

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Fødevarestyrelsen, Center for Dyresundhed, Dyrevelfærd
og Omsætning /Dep. 3.1/2.1

Sagsnr.: 2011-20-221-00904 / Dep. sagsnr. 404

15. marts 2011

FVM 876

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om ændring af bilag III til Europa-Parlamentets og Rådets forordning 396/2005 med hensyn til maksimalgrænseværdier for dimethomorph, fluopicolid, mandipropamid, metrafenon, nikotin og spirotetramat (komitésag)

KOM-dokument forligger ikke

Resumé

Forslaget fastsætter ændringer af maksimalgrænseværdier i bilag III til pesticidrammeforordning nr. 396/2005. Maksimalgrænseværdierne foreslås ændret for en række aktivstoffer i en række afgrøder. Forslaget indeholder ændringer af eksisterende maksimalgrænseværdier på baggrund af nye anvendelser af stofferne dimethomorph, fluopicolid og mandipropamid på visse afgrøder i EU, ansøgning om tilladelse til at importere fødevarer, der indeholder metrafenon (importtolerance) og implementering af Codex Alimentarius maksimalgrænseværdier for pesticidet spirotetramat. For stoffet nikotin sættes endvidere nye grænseværdier på baggrund af overvågningsdata. Forslaget vurderes at være sundhedsmæssigt acceptabelt, og en vedtagelse af forslaget vurderes samlet set at betyde et uændret beskyttelsesniveau i Danmark. Fra dansk side kan forslaget støttes.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag til ændring af bilag III til forordning nr. 396/2005 af 23. februar 2005 (pesticidrammeforordningen) om maksimalgrænseværdier for pesticidrester i eller på vegetabiliske og animalske fødevarer og foderstoffer og om ændring af Rådets direktiv 91/414/EØF.

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 14 i pesticidrammeforordningen.

Forslaget behandles i en forskriftkomitéprocedure med kontrol i den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed (SCoFCAH). Hvis der er kvalificeret flertal for forslaget, forelægger Kommissionen forslaget for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 3 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for

tidsfristen. Opnås der ikke kvalificeret flertal i den Stående Komité for Fødevarer og Dyresundhed (SCoFCAH), forelægger Kommissionen sagen for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 2 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen.

Forslaget forventes sat til afstemning i den Stående Komité for Fødevarer og Dyresundhed (SCoFCAH) den 23.-24. marts 2011.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

Generelt om ændringer af maksimalgrænseværdier for pesticidrester

Maksimalgrænseværdier for pesticidrester i fødevarer er fastsat i pesticidrammeforordningens bilag II for de aktivstoffer, der allerede er fuldt evaluerede i forbindelse med optagelse eller ikke-optagelse på EU's positivliste til anvendelse af pesticider (bilag I til direktiv 91/414/EØF). Maksimalgrænseværdier er fastsat i bilag III for de aktivstoffer og afgrøder, der endnu ikke er færdigevaluerede; der er dog foretaget sundhedsmæssig vurdering af alle maksimalgrænseværdier i bilag III.

Når der er indgivet en ansøgning om en konkret anvendelse af et pesticid i EU, gennemføres der i EU en konkret risikovurdering, og der fastlægges på den baggrund specifikke maksimalgrænseværdier for pesticidrester i bestemte afgrøder. Så længe der ikke er fastlagt en maksimalgrænseværdi på baggrund af konkrete anvendelser af et pesticid, gælder den automatisk fastsatte analytiske detektionsgrænse på 0,01 mg/kg for afgrøde – pesticidkombinationen. Dette er udtryk for en 0-tolerance, idet det pågældende pesticid ikke må kunne måles i afgrøden.

En maksimalgrænseværdi kan desuden efter den fornødne konkrete risikovurdering i EU indføres eller ændres på baggrund af:

- Ansøgninger om importtolerancer fra tredjelande for produkter, der indføres til EU.
- Implementering af Codex Alimentarius (FAO/WHO) grænseværdier i EU.
- Nye oplysninger om for eksempel toksikologi.
- Planlagt revurdering af pesticidet.
- Andre særlige forhold (for eksempel at stoffet findes som miljøforurening) (Disse er altid midlertidige maksimalgrænseværdier).
- Ved tilbagekaldelse af eksisterende godkendelser.

Ansøgninger om fastsættelse af en ny maksimalgrænseværdi på baggrund af anvendelse i EU eller import af fødevarer, der indeholder rester af stoffet, bliver i første omgang evalueret af

en medlemsstat i EU. Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) foretager herefter en videnskabelig sundhedsmæssig vurdering af alle forslag til ændringer af maksimalgrænseværdier.

Kommissionens forslag

Kommissionens forslag indeholder ændringer af maksimalgrænseværdier for en række pesticider i visse afgrøder som konsekvens af ansøgninger om nye anvendelser af stofferne dimethomorph, fluopicolid og mandipropamid på visse afgrøder i EU, ansøgning om tilladelse til at importere fødevarer, der indeholder metrafenon (importtolerance) og implementering af Codex Alimentarius maksimalgrænseværdier for pesticidet spirotetramat. For stoffet nikotin sættes endvidere midlertidige grænseværdier på baggrund af overvågningsdata.

Kommissionen foreslår på baggrund af en videnskabelig risikovurdering fra Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA), at maksimalgrænseværdier (MRL) i bilag III ændres for aktivstofferne dimethomorph, fluopicolid, mandipropamid, metrafenon, nikotin og spirotetramat.

Forslaget anfører følgende:

Nye anvendelser:

For dimethomorph ændres maksimalgrænseværdien fra den analytiske detektionsgrænse til en ny maksimalgrænseværdi for jordbær.

For dimethomorph sættes maksimalgrænseværdien op for vårsalat.

For fluopicolid ændres maksimalgrænseværdien fra den analytiske detektionsgrænse til en ny maksimalgrænseværdi for kålrabi, hovedkål og havesalat.

For fluopicolid sættes maksimalgrænseværdien op for porrer.

For mandipropamid ændres maksimalgrænseværdien fra den analytiske detektionsgrænse til en ny maksimalgrænseværdi for humle.

Importtolerance:

For metrafenon sættes maksimalgrænseværdien op for spisedruer og druer til vinfremstilling.

Implementering af Codex Alimentarius maksimalgrænseværdier:

For spirotetramat ændres maksimalgrænseværdien fra den analytiske detektionsgrænse til en ny maksimalgrænseværdi for hele gruppen af trænødder.

Midlertidige maksimalgrænseværdier på baggrund af overvågningsdata:

For nikotin sættes midlertidige maksimalgrænseværdier for hyben, friske urter, te, urteudtræk og krydderier (frø, frugter og bær, bark, rødder, jordstængler, knopper, støvfang, frøknopper).

Udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt forslaget som et led i forskriftskomiteéproceduren med kontrol.

Gældende dansk ret

Forslaget vedrører ændring af bilag til pesticidrammeforordningen. Ændringen vil være direkte gældende i Danmark. I henhold til pesticidrammeforordningens artikel 34 fastsætter medlemsstaterne sanktioner for overtrædelse af forordningen.

Konsekvenser

Forslaget har ikke statsfinansielle eller administrative konsekvenser. Forslaget vurderes heller ikke at have samfundsøkonomiske eller erhvervsmæssige konsekvenser.

Forslaget er udarbejdet på basis af videnskabelige vurderinger fra Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet (EFSA), som har vurderet, at de foreslåede maksimalgrænseværdier er sundhedsmæssigt acceptable for forbrugerne.

DTU Fødevareinstituttet er anmodet om en vurdering og har udtalt, at der ikke er sundhedsmæssige problemer med de foreslåede maksimalgrænseværdier. DTU Fødevareinstituttet bemærker, at der i vurderingen ikke er taget højde for eventuelle kombinationseffekter. Der arbejdes, både i den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet (EFSA) og på DTU Fødevareinstituttet målrettet på at udvikle en metode til risikovurdering af kombinationseffekter for pesticidrester. Der findes ikke på nuværende tidspunkt en systematisk metode til at vurdere eventuelle kombinationseffekter af grupper af pesticider. Det fremgår af pesticidrammeforordningens artikel 14, stk. 2, at eventuelle kombinationseffekter skal indarbejdes i vurderingen af pesticidrester i fødevarer, når der findes en egnet metode.

Fødevarestyrelsen vurderer på baggrund af vurderingerne fra Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet (EFSA) og DTU Fødevareinstituttet, at de foreslåede ændringer af maksimalgrænseværdier fastsat i bilag III vil medføre en tilstand på fødevarerområdet, der er sundhedsmæssigt acceptabel, og at en vedtagelse af forslaget samlet set vil betyde et uændret beskyttelsesniveau i Danmark.

Høring

Forslaget har været i høring på høringsportalen. Der er indkommet følgende bemærkninger:

Biodynamisk Forbrugersammenslutning gør opmærksom på, at forslaget øger restindholdet i mange fødevarer væsentligt. Biodynamisk Forbrugersammenslutning foreslår derfor at gøre alt biodynamisk eller økologisk, for at undgå gift i fødevarer.

Forbrugerrådet har på grund af ressourcemangel ingen bemærkninger.

Landbrug & Fødevarer henholder sig til Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritets (EFSA's) vurdering, og kan umiddelbart tage Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritets (EFSA's) vurdering til efterretning.

Desuden har 1 privatperson svaret på høringen. Denne forholder sig kritisk til forslaget.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Alle pesticider, der anvendes i EU, skal gennem en grundig sundhedsmæssig vurdering, som fører til fastsættelse af en maksimalgrænseværdi for restindholdet i fødevarerne (bilag II og III), eller som fører til den beslutning, at det ikke er nødvendigt at fastsætte maksimalgrænseværdier (optagelse på bilag IV). Pesticidrammeforordningen og de deraf afledte forordninger er derfor vigtige elementer i beskyttelsen af de danske forbrugeres sikkerhed. Regeringen kan alene støtte forslag, der vurderes at være sundhedsmæssigt acceptable.

Det er højt prioriteret fra dansk side, at pesticidrammeforordningen kan virke med henblik på fuld harmonisering af reglerne vedrørende fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester i fødevarer i EU. For at dette kan lade sig gøre, skal rammeforordningens bilag løbende ændres, herunder bilag III.

Forslaget indeholder maksimalgrænseværdier for en række aktivstoffer i en række afgrøder. Det er vurderingen, at de foreslåede ændringer af maksimalgrænseværdier vil medføre en tilstand på fødevarerområdet, der er sundhedsmæssigt acceptabel og regeringen forholder sig derfor positivt til forslaget.

Der er imidlertid et forhold der skal anføres i relation til forslaget:

For stoffet mandipropamid foreslås maksimalgrænseværdien for humle sat op fra den analytiske detektionsgrænse til 50 mg/kg. På baggrund af de udførte restforsøg, kan der af afrundingstekniske årsager fastsættes en maksimalgrænseværdi på 60 mg/kg. Denne værdi vurderes at være teknisk korrekt og sundhedsmæssigt acceptabel, og en eventuel ændring, der følger dette, vil kunne accepteres.

På den baggrund kan regeringen støtte forslaget, idet man fra dansk side kan acceptere mindre ændringer i form af tilføjelse eller fjernelse af maksimalgrænseværdier i bilag II og III under forudsætning af, at ændringerne vurderes at være sundhedsmæssigt acceptable.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater. Baseret på afstemninger om tidligere lignende forslag vurderes der at være kvalificeret flertal for forslaget.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.